

Økt mangfold i brannvesenet

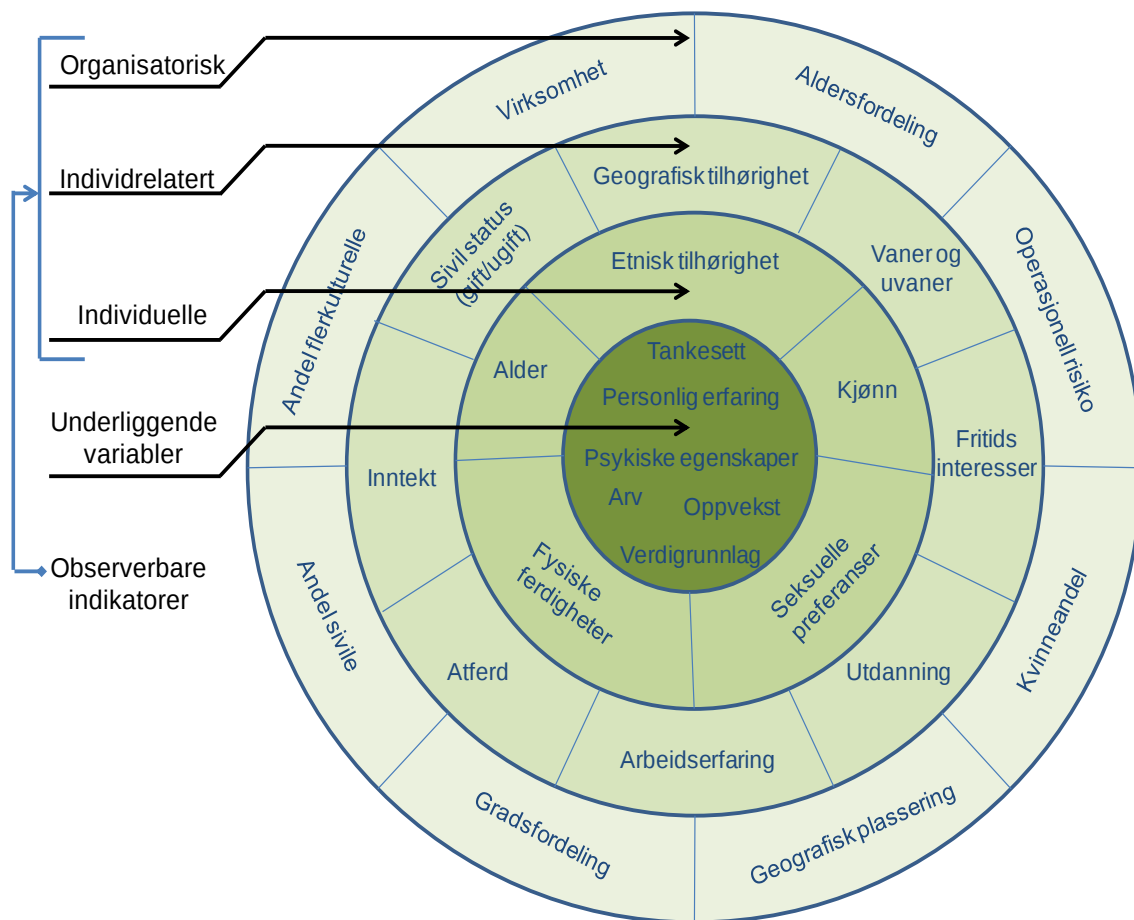
Kan Brannvesenet lære noe av Forsvaret når de ønsker å øke kvinneandelen?

Bedriftenes Møteplass 18 april, 2018

Frank Brundtland Steder
Sjefsforsker

Økt mangfold er mer enn ...

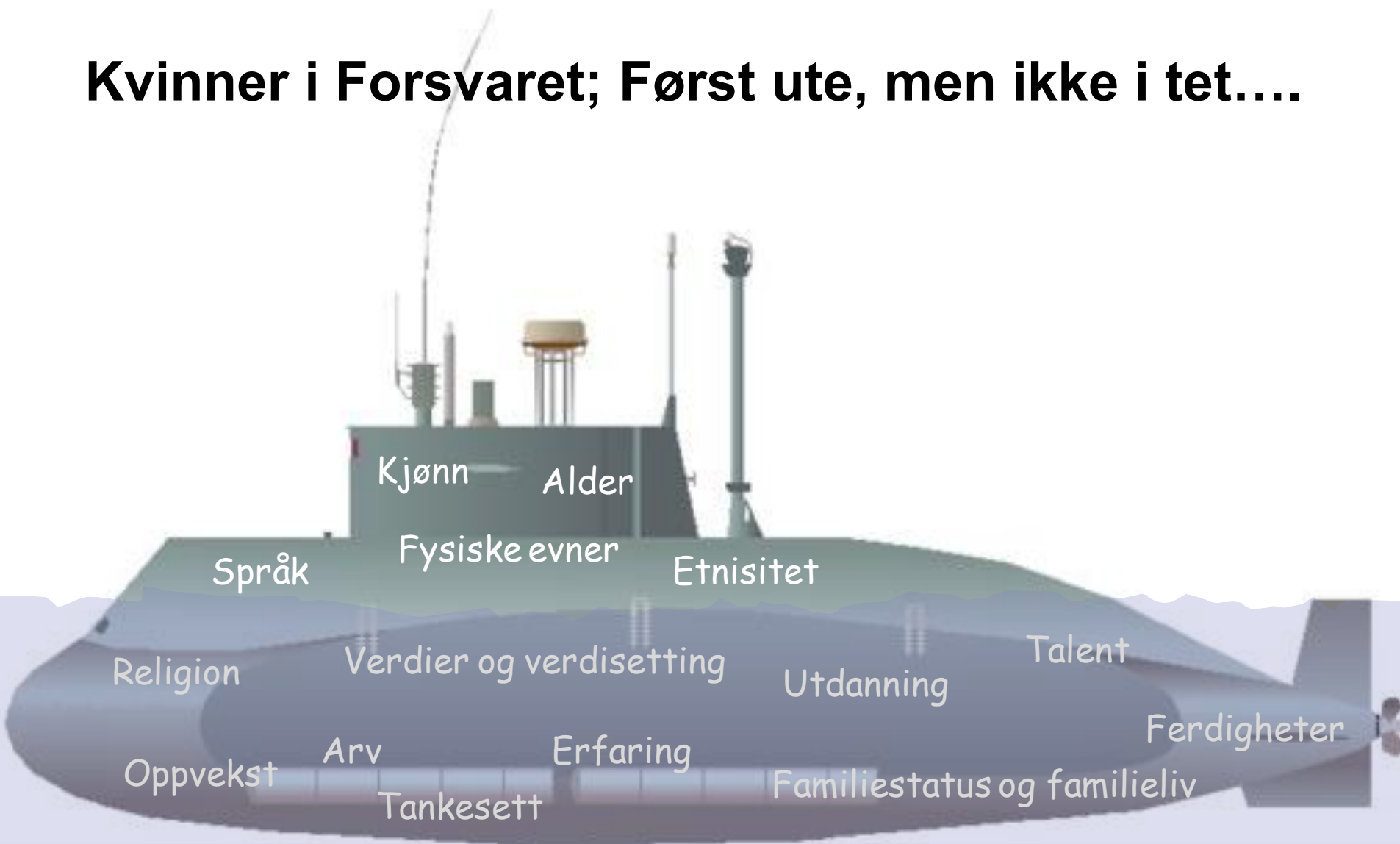
- Kjønn
- Etnisitet
- Kvinner
- Innvandrere
- Økt mangfold og flere kvinner er ikke det samme!

Innhold

- Bakgrunn
 - Hva var (er) utfordringen?
 - Forskning på årskull; et av mange tiltak for økt mangfold
- Viktigheten av godt datagrunnlag (ERP)
- Rekruttering
 - Passiv eller Aktiv Rekruttering og Markedsføring (PARMa)
- Seleksjon
 - Sentralt og fellesopptak?
 - Kjønnns- eller virksomhetsbaserte krav?
 - Progressive fysiske krav?
- Beholde
 - Ulike ekskluderingsmekanismer

Kvinner i Forsvaret; Først ute, men ikke i tet....

Bakgrunn

Nå kommer kvinnene!

[14/05/2007 21:19]

– Forsvaret må rekruttere og beholde de beste av hele befolkningen, ikke bare 50 prosent av den. Oberst Britt Brestrup er overbevist om at kvinnene nå kommer og mener Forsvaret er i endring.

NINA HANSSEN (tekst og foto)

En svært entusiastisk Britt Brestrup, som til vanlig er assisterende direktør ved Forsvarets hyskole, er sikker på at rapporten til utvalget hun har ledet, ikke blir liggende i skrivebordsskuffen, men at tiltak vil settes i gang umiddelbart for å friste kvinnene. Selv om prosentandelen i dag ligger på rundt 7 prosent kvinner, har målsettingen lenge vært å få en kvinneandel på 15 prosent innen 2008. Verken Forsvarsministeren eller Britt Brestrup liker å henge seg opp i tall og prosent. Den forrige målsettingen er umulig å nå, selv om man i år skulle hun rekruttere kvinner. Men de to kvinnene er enige om at det vil være realistisk å oppnå en kvinneandel på 20 prosent innen 2020. Med en så høy kvinneandel mener de også at det blir lettere å endre kulturen. Brestrup ser en svak eining i kvinnerekruttering nå, men ønsker at Forsvaret blir en enda mer attraktiv arbeidsplass for jentene. Stater siden så da hun mottok rapporten at utredningen vil være et viktig innspill i forbindelse med en stortingsmelding om kvinner i Forsvaret som skal komme før sommeren. Hun utfordrer også folk

Oberst Britt Brestrup

DET KONGELIGE
FORSVARSDÉPARTEMENT

St.meld. nr. 36

(2006–2007)

Økt rekruttering av kvinner til Forsvaret

Syv tiltak for å øke kvinneandelen

- 1) Opptak til Forsvarets skoler
- 2) Etablering av en funksjon i Forsvaret som skal styrke arbeidet for høyere kvinneandel
- 3) Lederutvikling og personlig utvikling
- 4) Seleksjon til stillinger og utdanning
- 5) Forskning
 - Forskning på årskull fra sesjon og fremover
 - Forskning på kultur og holdninger
- 6) Holdningsskapende arbeid
- 7) Andre tiltak
 - Evaluering av innkalling til frivillig sesjon for kvinner

Forskning på årskull (2008–2017)

HVA HAR VI FORSKET PÅ?

Forskning på årskull har, sammen med blant andre Østlandsforskning, Vernepliktsverket og Norges idrettshøgskole/Forsvarets institutt, skrevet rapporter og artikler innenfor fire temaer:

Rekruttering av kvinner	6
Seleksjon til Forsvaret	10
Beholde kvinnene	10
Kultur og holdninger	14

Forskning på årskull;

Varierende metode – kontinuerlig innsats

År	♀	♀	♀♂	♀♂	♀♂	♀♂	♀♂
Alder	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
16	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
17	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
18	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996
19	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
20	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994
21	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993
22	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
23	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
24	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
25	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
26	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
27	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
28	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
29	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
30	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984
35	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
40	1968	1969	1970	1971	1972	1973	1974
45	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
50	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
55	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
60	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954

Samme årskull over tid

Ulike årskull på samme tidspunkt

Rekruttere/Slutte
Beholde/Slutte

- Kontinuerlig innsats
- Veksling mellom kjerneoppgaven og tidsriktig fokus
- Utnytter etablerte og omfattende undersøkelser til prosjektets formål
- Fleksibilitet i metode, datainnsamling og samarbeidspartnere
- Ikke bare militære kvinner (fokus på mangfold)

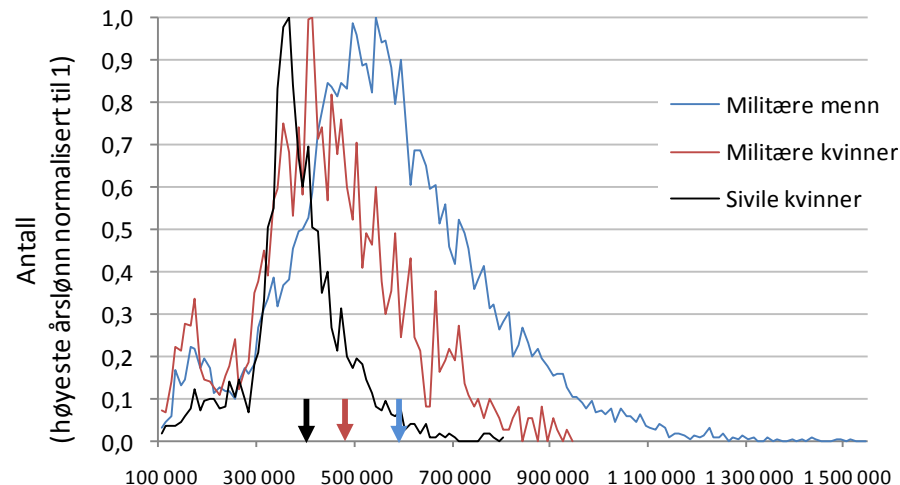
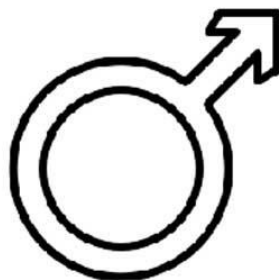
Viktigheten av godt datagrunnlag

Vanligste observasjon

- Anne, 32 år
- Løytnant
- 4,1 år i grad
- Yrkesbefal
- Logistikk/støtte

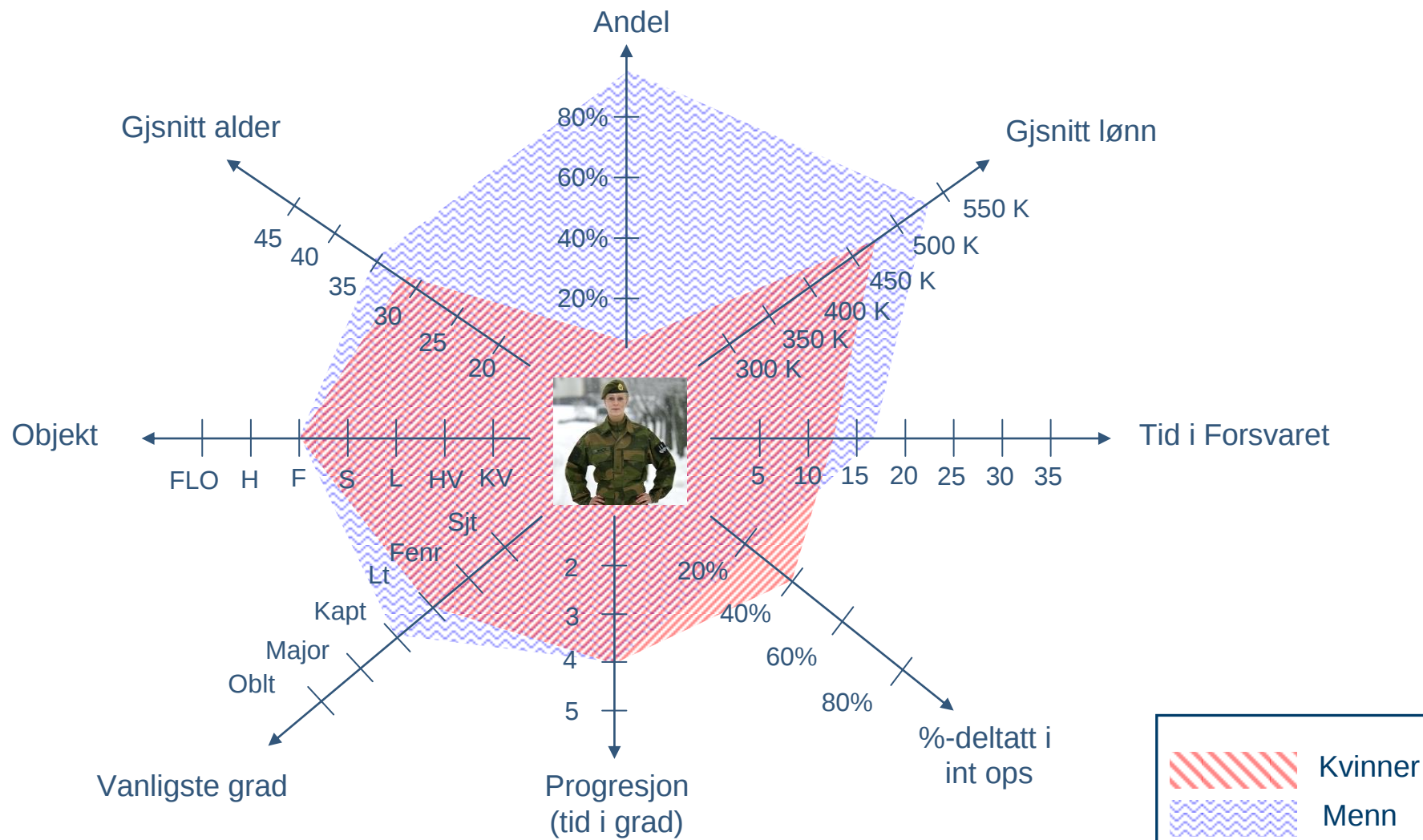

- Jan, 36 år
- Kaptein
- 4,2 år i grad
- Yrkesbefal
- Operativ/styrkeprodusent

- Militære kvinner tjener ca 84 % av lønnen til militære menn – Forskjellen ligger stort sett i utbetalte tillegg
- Større lønnspredning for menn
 - 22 % militære menn tjener mer enn 700K
 - 7,6 % mil kvinner tjener mer enn 700K
- Flere på deltid blant kvinner
- Gjennittlønn for kvinner som slutter er 500K

Viktigheten av godt datagrunnlag forts.

Rekruttering

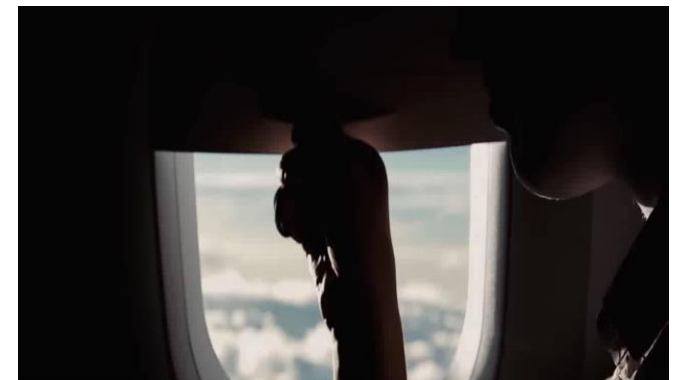
- Viktig med en god balanse mellom
 - Passiv omtale
 - Aktiv omtale
 - Markedsføring
 - Holde «agentene» under oppsikt
 - Egne representanter (reflekterer nåværende kultur)
 - Tidligere representanter (reflekterer tidligere kultur)
 - Familie og venner representerer omtale
- Eksponering av virksomheten
 - Læringer
 - Arbeidsuke
 - Stands, messer, etc.
 - Felles arbeidsoppgaver

Hva

Objektbasert markedsføring

Hvorfor

Verdibasert markedsføring

Seleksjon

- Felles opptak og seleksjon

3000 meter

"Gamle" krav

	Menn	Kvinner
6	09:30	10:45
5	10:40	11:55
4	12:00	13:05
3	13:00	14:00
2	14:00	15:00
1	Mer	Mer

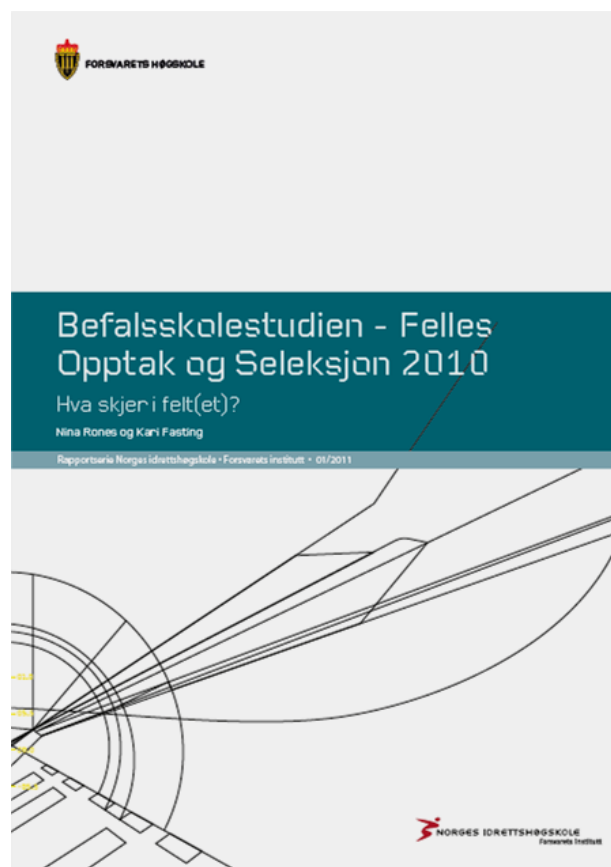
3000 meter

"Nye krav"

	Menn	Kvinner
9	12:00	12:00
8	12:30	13:30
7	13:00	14:00 KSL
6	13:30	14:30 BS, SKSK, LKSK
5	14:00	15:00 FH-tele
4	14:30	15:45
3	15:00	16:30
2	16:30	18:00
1	18:00	20:30

- «Gamle» fysiske prøver
 - 3000m
 - Kroppsheving
 - Armhevinger
 - Situps
- «Nye» fysiske prøver
 - 3000m
 - Kroppsheving
 - Medisinballstøt
 - Stille lengde
 - Bip-test

Verdien av (maskulin) fysisk kapital i seleksjonsprosessen

FOS 2010 - Hva skjer i felt(et)?

Ø
y
v
i
n
d
s
d
a
t
t
e
r

- Det er en jente på laget som forskeren skal følge i dag. Følgebefal forteller at hun var lagfører i går, men ble totalt overkjørt av guttene. Det ble tatt opp på laget at ikke alle måtte krangle om å selv bli sett og hørt.
- Er først tilbake (løpe for å hente regntøy)
- Er først ferdig (ADSAM)
- Hun har en bachelor grad i internasjonal politikk
- Står fortsatt i ferdigstilling (klar for push-ups/høy planke). Flere av guttene har knekt sammen og står på kne, eller ligger på bakken.

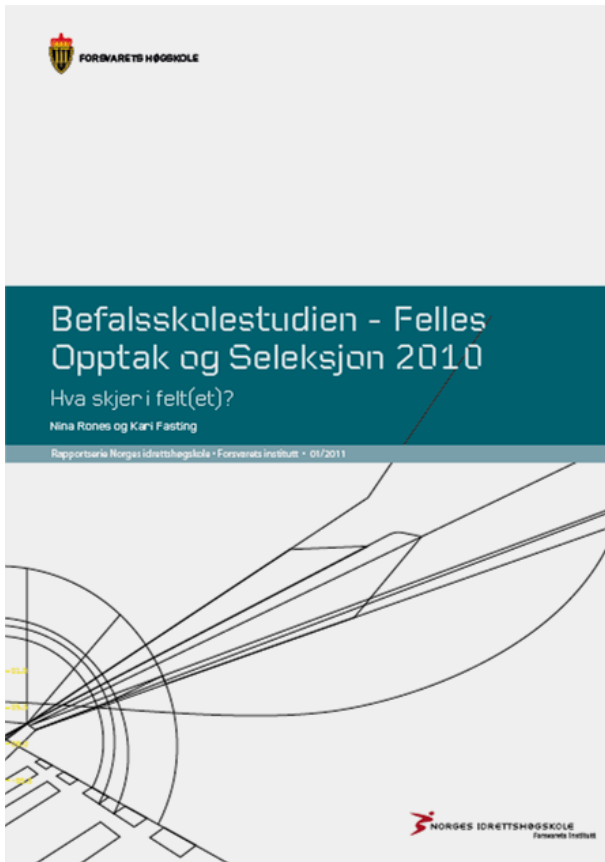
Verdien av (maskulin) fysisk kapital i seleksjonsprosessen

FOS 2010 - Hva skjer i felt(et)?

- Hun har lært seg kinesisk
- Alle roper og skriker. Ingen ting skjer. Følgebefalet sier alle på laget vil bli sett. Det var derfor det ble vanskelig for aspirant Øyvindsdatter å være lagfører i går. Hun ble fullstendig overkjørt og slapp ikke til som leder. Nå er det Kristiansen som ikke slipper til som leder.
- Klarer seg fint (i gjørmeløypa). Hun ligger først sammen med Henriksen
- Krabber av gårde i forveien sammen med Henriksen mens Madsen bæres av Edwardsen

Verdien av (maskulin) fysisk kapital i seleksjonsprosessen

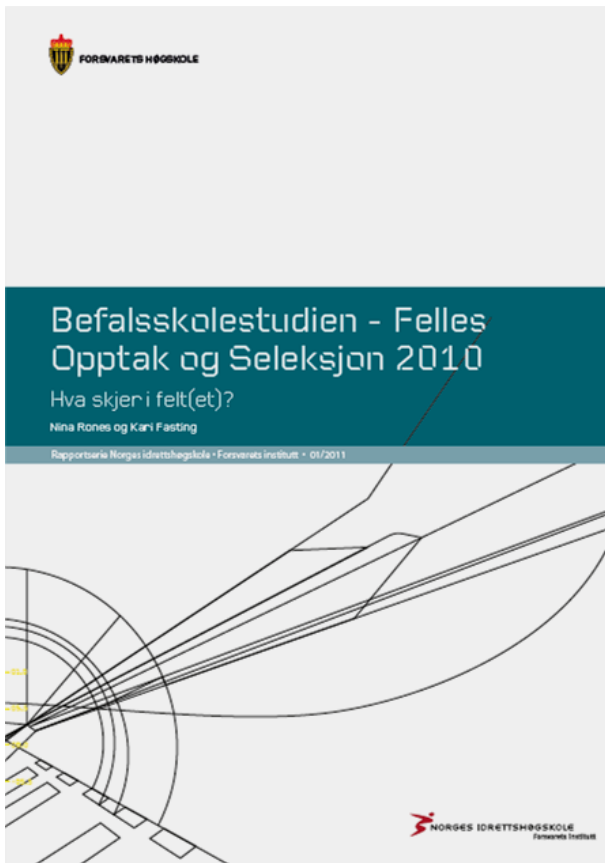

FOS 2010 - Hva skjer i felt(et)?

M
a
d
s
e
n

- Segner om på bakken og sier det var helt jævlig. De andre løp så fort.
- Sier at han ikke kan gå i sånn sand. Sier han har støvallergi.
- Sier han har vondt i neglene
- Sier at det svir på fingrene
- Sier han fryser
- Sier han er sliten allerede, at han ikke kan bli med, at han må gi seg nå. De andre overtaler han til å bli med.
- Sitter fast i gjørma. Roper hjelp. Edvardsen drar han løs.

Verdien av (maskulin) fysisk kapital i seleksjonsprosessen

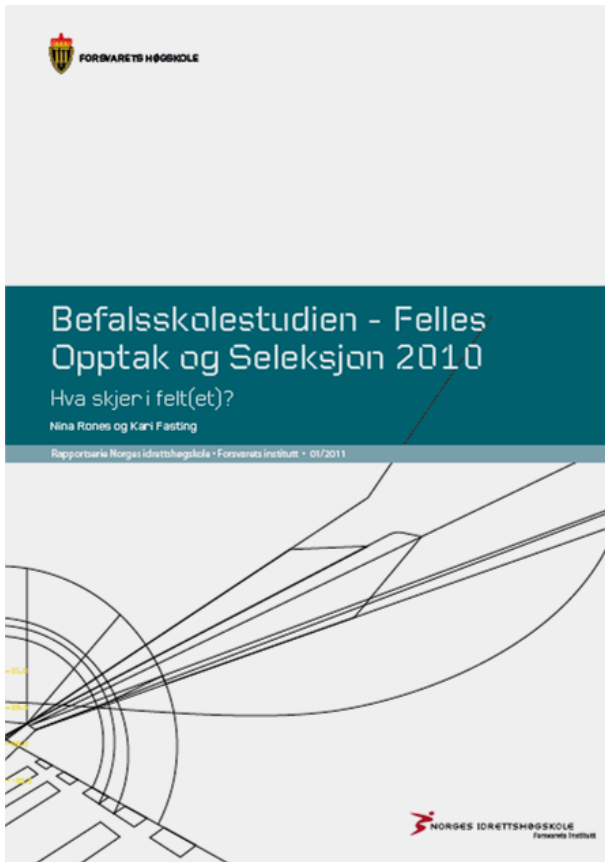

FOS 2010 - Hva skjer i felt(et)?

M
a
d
s
e
n

- Legger seg ned på bakken. Sier at han gir seg nå. Edwardsen løfter han opp og sier dette skal han klare. Madsen sier "Jeg klarer det ikke. Jeg gir meg nå". Edwardsen legger armen hans over skulderen sin og sleper han videre.
- Sier han kommer til å dø.
- Edwardsen sleper Madsen på tåspissene helt frem til slutt/ start. Madsen faller om på bakken.

Verdien av (maskulin) fysisk kapital i seleksjonsprosessen

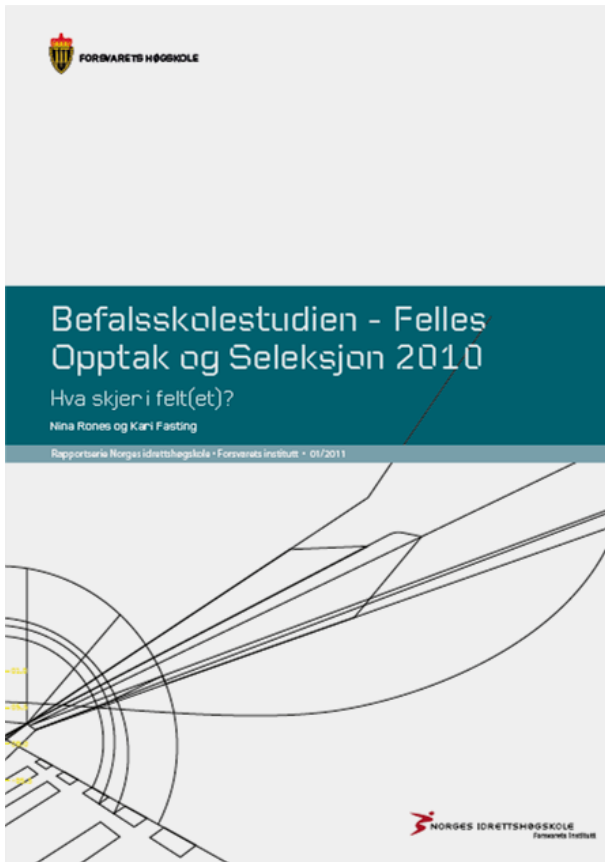

FOS 2010 - Hva skjer i felt(et)?

M
a
d
s
e
n

- Befalet gir beskjed om at laget hadde for dårlig tid. De må ta en nyrunde for å forbedre tiden. Madsen roper; "Nei! Jeg gir meg nå! Jeg klarer ikke en nyrunde!", sier han.
- Edwardsen sleper Madsen med seg.
- Madsen roper at han dør.

Verdien av (maskulin) fysisk kapital i seleksjonsprosessen

FOS 2010 - Hva skjer i felt(et)?

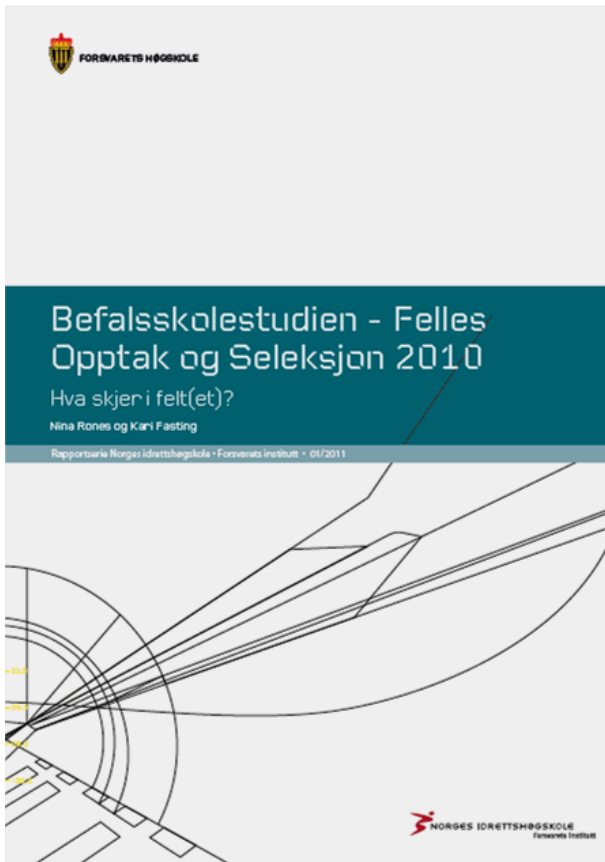
- Etter gjørmeløypen skal aspirantene på laget rangere hverandre ut fra hvem som har **de beste lederegenskapene** (og begrunne sine valg)

De tre største og sterkeste guttene

De to minste guttene som slet mest

Jenta

Verdien av (maskulin) fysisk kapital i seleksjonsprosessen

FOS 2010 - Hva skjer i felt(et)?

- Guttene rangerer hverandre etter fysiske prestasjoner
 - Best fysisk prestasjon → Best lederegenskaper?
- Øyvindsdatter settes nederst av alle (unntatt av henne selv)
 - Hun kommer sist fordi hun *lot seg overkjøre som leder. Hun er ikke en lederfigur* (vurderes på grunnlag av lederprestasjoner)

Verdien av (maskulin) fysisk kapital i seleksjonsprosessen

FOS 2010 - Hva skjer i felt(et)?

- *A passage into manhood*

The combat body project not only creates

Verdien av fysisk (maskulin)
kapital står på spill!

*er, but soldiers l
es to
to other
failed to
endure the physical training that is, the fat
soldier, the lazy soldier, the “crybaby,” or the
soldier who is too small. As R. Connell (1995,
75) notes, **masculinity** is a relational identity
that is often **constructed in relation to other
masculinities** (Sasson-Levy 2008: 306).*

Hvorfor ikke en progresjon i fysiske krav?

Planned progression in the physical testing	Welcome-and-Training Camp (April)	1-year conscription period			
		Initial Selection (June)	Selection process (July)	Static course (November)	Hunter-mark (July)
<u>Backpack Run</u>					
- lenght (km)	7	7	7	7	15
- Weight (kg)	15	15	22	22	22
- time requirement (min)	no	yes	yes	52	135
Hang-ups	1	1	1	5	6
<u>Sit-ups</u>	35	35	35	35	50
- time requirement (min)	no	no	1	1	2
Push-ups	20	20	20	30	40
Hyperextension	20	20	20	20	25
<u>Swimming</u>					
- lenght (meter)	200	200	200	no	400
- time requirement (min)	no	no	no	no	11
- under water (meter)	no	no	no	no	25
Introduction to tests		Increase in minimum requirements			

Hvorfor slutter kvinner?

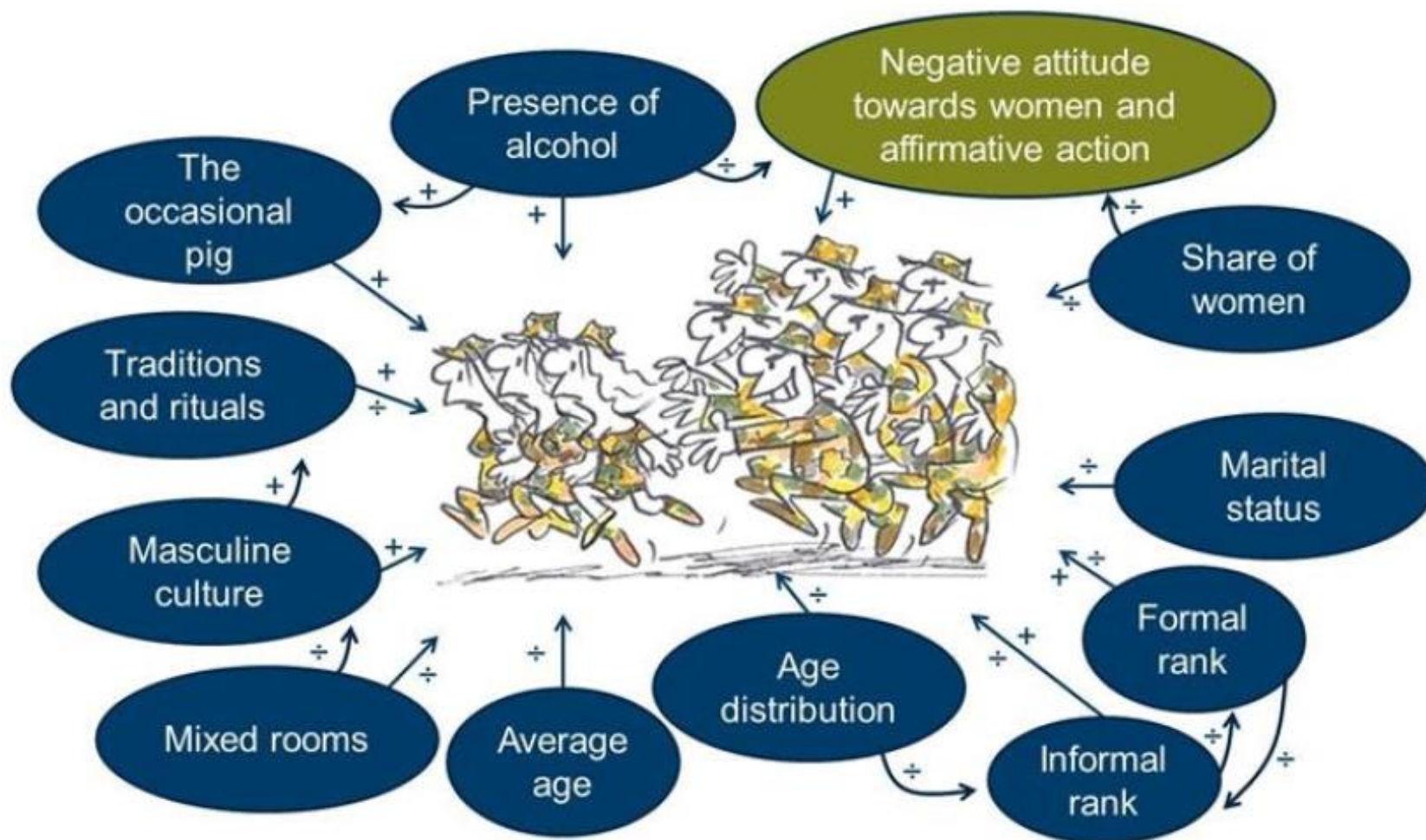
Avgang

- Hvorfor forlater militære kvinner Forsvaret?
- I all hovedsak 3 årsaker
 - Typiske
 - Varierte
 - Triste
- Forsvaret har sannsynligvis større problemer med å *beholde* eksisterende kvinner enn å *rekruttere* nye kvinner

Eksempel på "små drypp" av stereotypisk maskulin holdning til kvinner i Forsvaret (forsøk på humor? / refleksjon av holdning? / trussel? / ?? – funnet på felles-PC for soldater og befal ved avdeling)

Mobbing og seksuell trakassering

Den maskuline kulturen i Forsvaret

Ikke en av gutta

- *Jeg (...) tenker på en ganske annerledes måte enn kollegene. Og det er slitsomt.*
- *Jo flere damer, jo bedre.*
- *Blir aldri 100% en av gutta.*
- *(...) alle skulle inn i en form, alle skulle være like. Det passet ikke meg*
- *I politiet gleder jeg meg til å gå på jobb hver dag. Det gjorde jeg ikke i Forsvaret.*

Den maskuline kulturen i Forsvaret

ØF-notat nr. 09/2009

"Vi er ikke sånne jente-jenter"

Første underveisnotat i prosjektet "Forskning på årskull" med resultater fra intervju med vernepliktige, befal og vervede

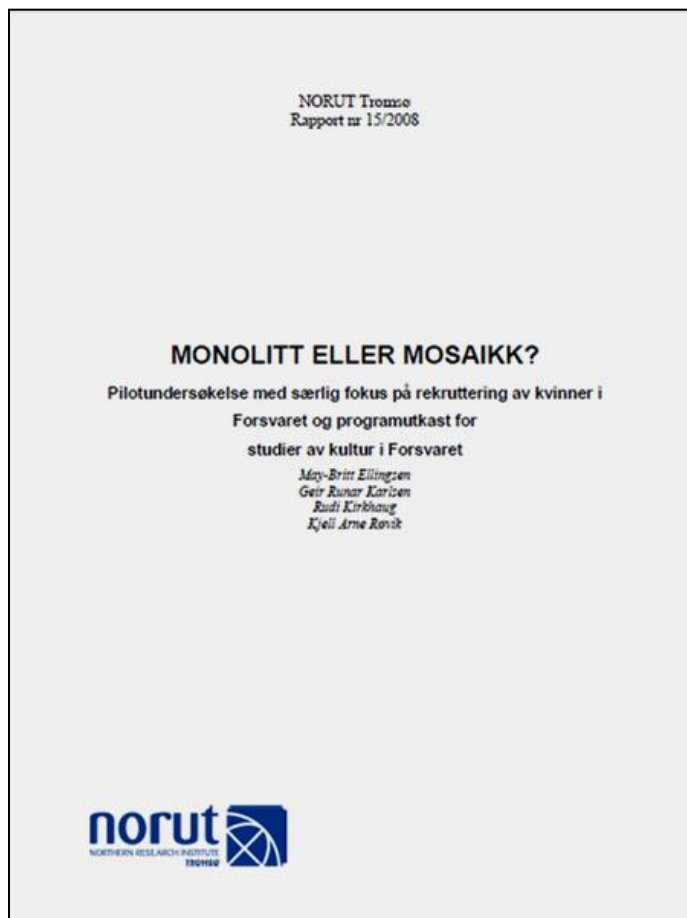
av

Tonje Lauritzen, Birgit Leirvik,
Tuva Schanke og Anne Ellingsen

Vi er ikke sånne jente-jenter

- *Om jeg gjør det (A-lederskap), så oppfattes jeg som en bitch*
- *Jeg som jente og lagfører må ha en annen lederstil enn en gutt, da.*
- *Så lenge du ikke er prippen og klarer å bære tungt, går det bra.*

Den maskuline kulturen i Forsvaret

Monolitt eller mosaikk

-jeg oppdaget at jeg var kvinne sånn halvveis i Befalsskolen... jeg hadde nærmest glemt å være jente...
- ...som kvinne er du en minoritet i en majoritetskultur.
- ...enkeltstående drittsekker får herje uten at det sanksjoneres

Den maskuline kulturen i Forsvaret

"Kom igjen gutta"

En sosialantropologisk studie om likhet og forskjeller blant kvinnelige soldater i Hans Majestet Kongens Garde

Marthe Harsvik

Masteroppgave ved Sosialantropologisk institutt

UNIVERSITETET I OSLO

23. juni 2010

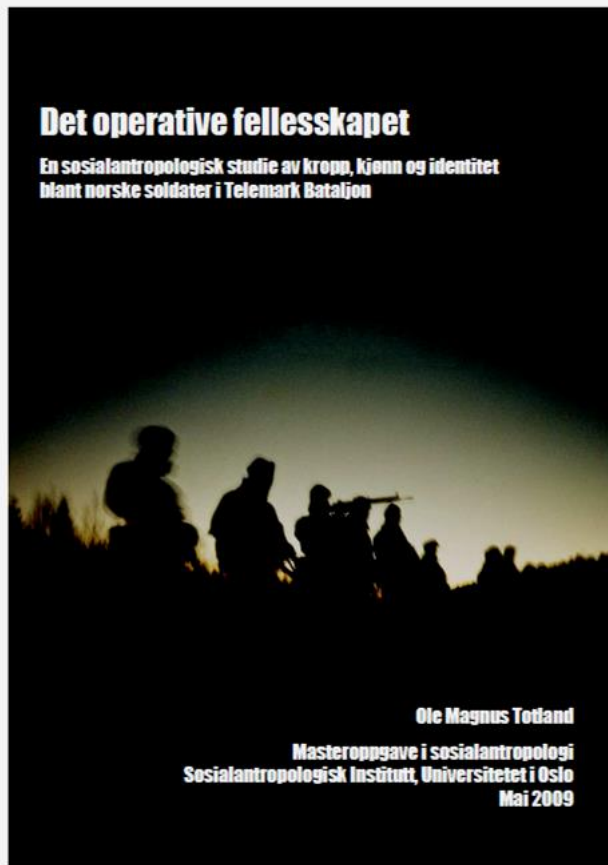
Kom igjen gutta

- "Opp trusa, inn musa"
- "Våpenet skal være porno pusset"
- (...) ...*forskjellige poster* (...) Flere av soldatene kler av seg og bruker uniformen for å stave ord, samtidig som klokker og dogtag blir brukt. Ord som pule, fitte, kuk og forskjellige kombinasjoner av ord med seksuell karakter blir stavet ut på bakken

Den maskuline kulturen i Forsvaret

Det operative fellesskapet

En sosialantropologisk studie av kropp, kjønn og identitet
blant norske soldater i Telemark Bataljon

Ole Magnus Totland

Masteroppgave i sosialantropologi
Sosialantropologisk Institutt, Universitetet i Oslo
Mai 2009

Det operative fellesskapet

- *Ei jente kan jo liksom aldri bli en av gutta, det sier jo seg selv. Vi hadde jo ei her, men hu ble aldri en av gutta, selv om hu var dyktig i jobben sin og var til stede i det som skjedde sosialt.*
- *Foran bålet står Kristian og lager samleiebevegelser mot den ene trestammen. “Du synes vel ikke praten rundt bålet bærer preg av at det er bare gutter her?”*

Er det en maskulin kultur i brannvesenet?

Fagbladet

Nettverkstøtte i mannsyrke

Lill-Marit er en av få kvinnelige brannkonstabler: – Dette er en fin jobb for damer

Her er noen historier nettverket fikk inn i sin undersøkelse #nåralarmengår #metoo

“Jeg var aspirant og hadde nettopp startet i det jeg mente var drømmejobben. I første uka fikk jeg utlevert advarsler om JEG måtte passe meg for å ikke havne til sengs med kollegene mine. De var jo bare menn og det lå i deres natur å jakte på kvinner. Det fikk jeg erfart på første lønningspilsen da jeg ble trengt opp i et hjørne på vei til toalettet av en overordnet. Han trykte kroppen sin mot meg og hvisket i øret mitt at såpass måtte jeg tåle.”

#metoo #nåralarmengår

- Vi hadde julebord med jobben. (...) Jeg fikk ganske fort en kommentar fra en overordnet om at å pynte meg slik var ikke det smarteste jeg gjorde. Jeg måtte regne med å bli tafset på hele kvelden. Han fikk rett. (...)
- Jeg har følt meg usynlig, utsatt for hersketeknikker, sett ned på og minimert. Kollegaen min sa rett foran hele vaktlaget mitt at han ikke kunne fatte å begripe hva jeg som jente gjorde her jeg hadde jo ingenting her å gjøre, dette er jo en mannsjobb.

Endres kulturen med økt kvinneandel?

- Fra 50/50 studien på Ørlandet; The Toilet paper

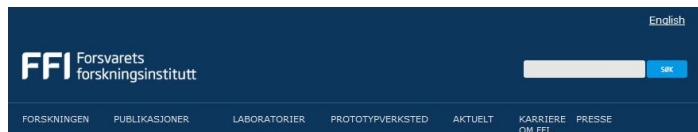
I en avdeling med lav kvinneandel

I en avdeling med høy kvinneandel

Til slutt

- Forsvarets forskningsinstitutt jobber ikke bare med/for Forsvaret
 - Ca. 10–15 prosent av våre kunder tilhører «Samfunnsikkerhet og beredskap»
 - Krisehåndtering ved begrenset militært angrep
 - Beredskap mot masseødelegglesesvåpen
 - Militært/sivilt samarbeid
 - etc.
- Hvis dere ønsker at FFI skal se nærmere på problemstillinger angående rekruttering og seleksjon av kvinner tar dere kontakt med
 - Frank.steder@ffi.no
 - Kari-Roren.Strand@ffi.no

Du er her: Hjem / Bolmål / Aktuelt

Aktuelt

> Kalender

> Arkiv

> Podcasten UGRADERT

> Kronikker

> Videocaster

Norge og Tyskland samarbeider om å gjøre ubåter smartere

FFI får 7,7 millioner kroner fra EU for å forske på samfunnsikkerhet

Slik skal forskere hjelpe Forsvaret framover

FFI blir beredskapslaboratorium

Fire grunner til at Russland er blitt farligere for Norge (og to grunner til at de ikke er det)

Demonstrerte framtidens baseforsvar

«Nasa, we have a solution!»

– Hei Forsvaret! Jeg har en ide.

FFI vil bidra til bedre samfunnsikkerhet

– Roboteringen kommer, enten vi vil det eller ei

– Dette er som overgangen fra seil til dampskip

Meld fra til politiet hvis du finner disse

Sikkerhetstiltak i Oslo i forbindelse med utdelingen av Nobels fredspris til Barack Obama i 2009.

Foto: Forsvarets/Toralf Jansen

FFIs forskning på samfunnsikkerhet

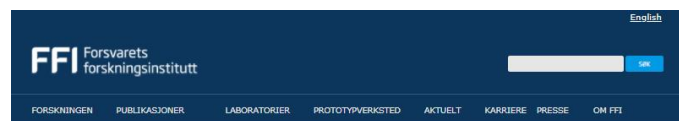
26.08.2012

FFI har ikke testet den samlede norske terrorberedskapen. Vi har imidlertid gjennomført studier, analyser, spill og øvelser i forbindelse med BAS-prosjektene.

BESKYTTELSE AV SAMFUNNET (BAS)

BAS 1

Beskyttelse av samfunnet

Du er her: Hjem / Bolmål / Aktuelt / FFI får 7,7 millioner kroner fra EU for å forske på samfunnsikkerhet

Aktuelt

> Kalender

> Arkiv

> Podcasten UGRADERT

> Kronikker

> Videocaster

Norge og Tyskland samarbeider om å gjøre ubåter smartere

FFI får 7,7 millioner kroner fra EU for å forske på samfunnsikkerhet

Slik skal forskere hjelpe Forsvaret framover

FFI blir beredskapslaboratorium

Fire grunner til at Russland er blitt farligere for Norge (og to grunner til at de ikke er det)

Demonstrerte framtidens baseforsvar

«Nasa, we have a solution!»

– Hei Forsvaret! Jeg har en ide.

FFI vil bidra til bedre samfunnsikkerhet

– Roboteringen kommer, enten vi vil det eller ei

– Dette er som overgangen fra seil til dampskip

Meld fra til politiet hvis du finner disse

Forskere lager dataspill for å gjøre Oslo tryggere

FFI samarbeider med eliteuniversitet i England

Verdens kuleste sommerjobb?

Falakt dokument

To nye norske satellitter slutt opp

Viderefører smart samarbeid med Nato/forntid

Verktøyet som kommer ut av EU-finansieringen skal kunne brukes av en rekke beredskapsaktører, for eksempel Oslo brand og redningsetaten (OBRE), for å delbetjene farlige kjemiske stoffer, sier stasjonssjef Stig Rune Sellevåg ved FFI. Bildet er fra en demonstrasjon ved Sæviere brannstasjon nylig. FOTO: Lars Magne Hovlum, OBRE.

FFI får 7,7 millioner kroner fra EU for å forske på samfunnsikkerhet

17.01.2018

Nye forskningsprosjekter skal bruke maskinlæring og stordata for å forhindre terrorisme og kriminalitet.

FFI sender i fjor høst inn totalt fire søknader til [EU-forskningsprogram Horisont 2020](#). Tre av disse er nå tildelt støtte.

Horisont 2020 er EUs største rammeprogram for forskning og innovasjon. Det går fra 2014 til 2020 og har et budsjett på nesten 80 milliarder euro. Målet er å sikre europeisk konkurransekraft og arbeidsplasser ved å fremme samarbeid mellom forskning og næringsliv, og offentlig og privat sektor.

Spørsmål / kommentarer

